

PATENTNI SPIS BROJ 2971.

**Alexander Illés, inženjer i Julius Komlos, trgovac,
Budimpešta,**

Zavesa na kružnoj opruzi.

Prijava od 4. jula 1923.

Važi 1. maja 1924.

Poznate zavesa na kružnoj opruzi imaju nezgodu što zavesa koja je povučena na dole ide mnogo puta gore sama od sebe; dalji nedostatak je što je opružna poluga upotreb- ljiva samo za jednu odredjenu širinu prozora; osim toga opruga za rad koja je udešena u poluzi za navijanje, koja je izradjena od drveta, može biti samo slabo dimenzionisana, tako da prema iskustvu opruga po srazmerno kratkoj upotrebi ne može davati snagu koja je po- trebna za navijanje zavesa.

Sve navedene nezgode odstranjene su kod zavesa na kružnoj opruzi prema pronalasku, koja je predstavljena na nacrtu u dva pri- mera izvodenja. Fig. 1 pokazuje vertikalni presek zavesa na kružnoj opruzi, fig. 2 per- spektivan spoljni izgled jednog kraja zavesa na kružnoj opruzi, fig. 3 šematičan čeonu iz- gled zakačivanja. Fig. 4 pokazuje šematičan uzdužni presek jednog kraja zavesa na kruž- noj opruzi prema drugom primeru izvodenja dok fig. 5 pokazuje čeonu izgled omotača op- ruge.

Prema pronalasku poluga za navijanje za- vese na kružnoj opruzi sastoji se iz više dela koji se daju jedan na drugome pomerati kao teleskopi. Kod izvodenja prema fig. 1 pred- stavljena je primera radi poluga za navijanje koja je sastavljena iz dva dela, koji se sa- stoje iz punog dela B iz zgodnog materijala u kome se može ukucati (drvo, hartija, i t. d.) i iz jednog dela A u obliku cevi, koji je na ovome navučen, koji je i izradjen zgodno od metala, delovi, koji obrazuju polugu za na-

vijanje, mogu odgovorajući prozornoj širini, biti razvučeni ili zbiveni posle čega mogu biti utvrđeni na njihovom pravom relativnom po- ložaju na proizvoljan način, na pr. pomoću klinaca, zavrtnja i t. d.

Opruga za rad C predstavljen je u me- talnoj cevi A; jedan kraj opruge utvrđen za jedan kotur E, koji je vezan sa obrtnom oso- vinom K. Osovina K leži tako da se može okretati u jednom duguljastom umetku H na pr. od drveta i svojim četvrtastim krajem I uvučena je u viljušku I₁, koja je nameštena na okviru prozora Y. čime je sprečeno njeno obrtno kretanje. Spojnicom K₂ sprečavaće ak- sialno pomeranje osovine K.

Metalna cev A ima zgodno jedan uzdužni prerez A₁, tako da pri navlačenju na susedni deo B na ovome naleže elastično. Osim toga omogućava bočni otvor A₁ utvrđivanje ivice zavesa pomoću zakivanja, pošto su u metalnoj cevi A umetnuti prstenovi I iz za- kivnog materijala, na kojima se može izvr- šiti zakivanje na trakama, koje slobodno leže kod proreza Prstenovi I služe istovremeno za sprovod opruge.

Za zakačivanje poluge služi slobodno po- merljiv teg R proizvoljnog preseka koji se nalazi u radijalnim vodjačima N₁ čaure N od kojih gornji, pri laganom obrtanju poluge na- leže u udubljenje M₂, koje je predvidjeno na spojnici M utvrđjene obrtne osovine l poluge. Ako se na suprot tome zavesa pomoću opru- ge brzo podigne, tada će tegovi usled centri-

fugalne sile biti bačeni spolja (tako, da se obrtanje može izvršiti nesmetano.

Kod izvodjenja prema fig. 4 i 5 predviđena je opruga za rad spiralnog oblika koja je nameštena na omotaču T, koji je utvrđen na prozorskom okviru Y izvan poluge za navijanje. Spoljni kraj opruge utvrđen je na omotaču, unutrašnji pak na osovine K poluge za navijanje. Da bi se prenelo obrtno kretanje osovine K na polugu za navijanje predviđena je na osovini K jedna spojnica U ugaonog preseka, koja obuhvata čauru T utvrđenu na poluzi za navijanje.

Na primerima izvodjenja nacrti mogu biti preduzete raznovrsne promene, koje se ne odnose na bitnost pronalaska. Može na pr. deo poluge B biti izradjen takodje od metala eventualno rasporedjeno na spoljnom kraju metalne cevi A, koja sadrži oprugu za rad, ili pak mogu biti predviđene na svakome od oba kraja poluge za navijanje po jedna opruga za rad, kad se tiče na pr. izdizanja teških zaklona. Predmet pronalaska pruža još preimućstvo što može biti sagradjen za znatno veće širine prozora odn. raspona dosadanih zavesa na kružnoj opruzi.

PATENTNI ZAHTEVI:

1). Zavesa na kružnoj opruzi, naznačena time, što je poluga za navijanje sastavljena iz dva ili više dela pokretni cilindrično jedno preko drugih, koji su osigurani jedan na drugi tako da se mogu udesiti u svome relativnom položaju koji odgovara dotičnoj širini prozora.

2) Zareza na kružnoj opruzi prema zahtevu 1. naznačena time, što je njena opruga za rad smeštena u zgodnoj metalnoj cevi,

koja naleže na ili u susednim delovima poluge za navijanje, tako da se može pomeriti cilindrično jedan preko drugog i sa istom može biti vezana pomoću klinaca, zavrtnja ili tome slično.

3). Zavesa na kružnoj opruzi prema zahtevu 1 i 2, naznačena time, što delovi poluga za navijanje, koji obrazuju metalnu cev, imaju jedan ili više uzdužnih proreza.

4). Zavesa na kružnoj opruzi prema zahtevu 1—3, naznačena time, što su u delovima poluge za navijanje; koji obrazuju metalnu cev, umetnuti prsteni ili tome slično od materije koja se može zakivati, tako da se ivica zavesa na prstenima ili tome slično može utvrditi kroz otvore predviđene na omotaču, metalne cevi, pomoću zakivanja

5). Zavesa na kružnoj opruzi prema zahtevu 1, naznačena time, što je za pokretanje zavesa sa kružnom oprugom predviđena spiralno uvijena opruga, koja je izvan poluge za navijanje smeštena u omotaču utvrđenom na prozorskom okviru i čiji je slobodan kraj napada na osovinu za pokretanja, koja je čvrsto spojena sa polugom za navijanja i koja tako naleže u omotaču da se može obrtati

6). Zavesa na kružnoj opruzi prema zahtevu 1. naznačena time, što se na kraju poluge za navijanje u radijalnim vodjačima nalaze pomerljivi tegovi (poluge, klipovi ili tome slično), od kojih jedan ili više ulaze u useke pri laganom kretanju zavesa, koji su predviđeni na utvrđenoj osovini poluge za navijanje i time zakačinju polugu za navijanje, dok pri brzom obrtanju poluge za navijanje oslobadjaju se ove uticajem centrifugalne sile

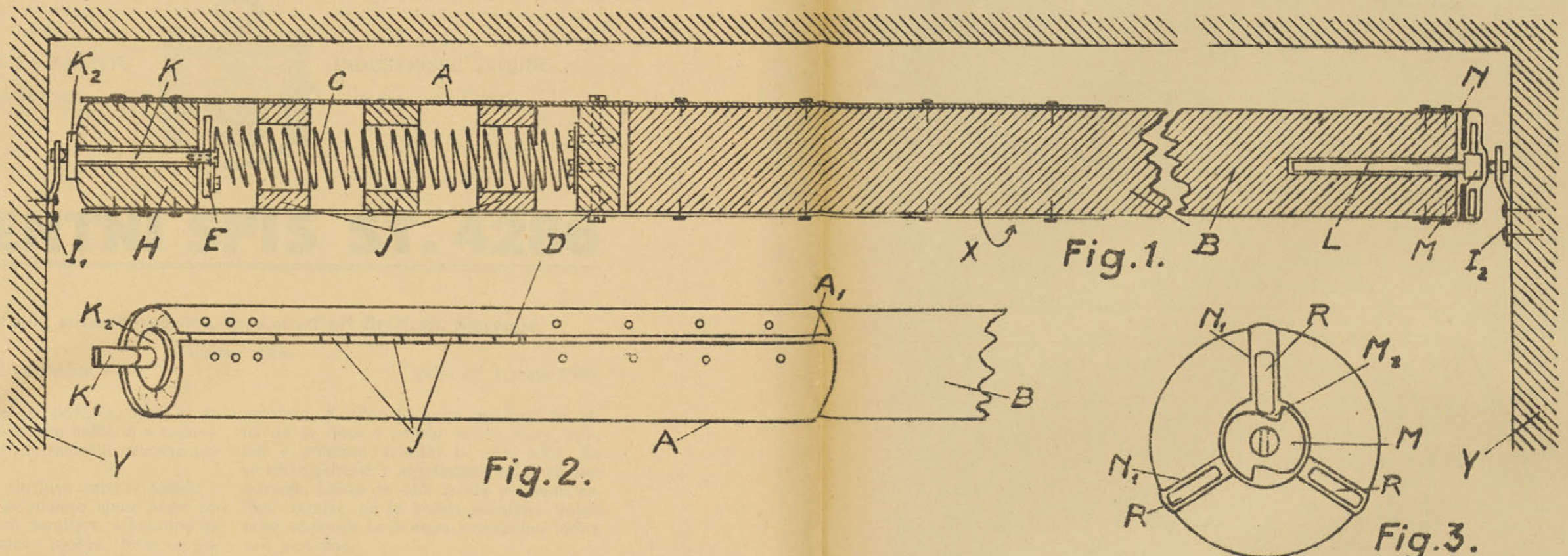

Fig. 5

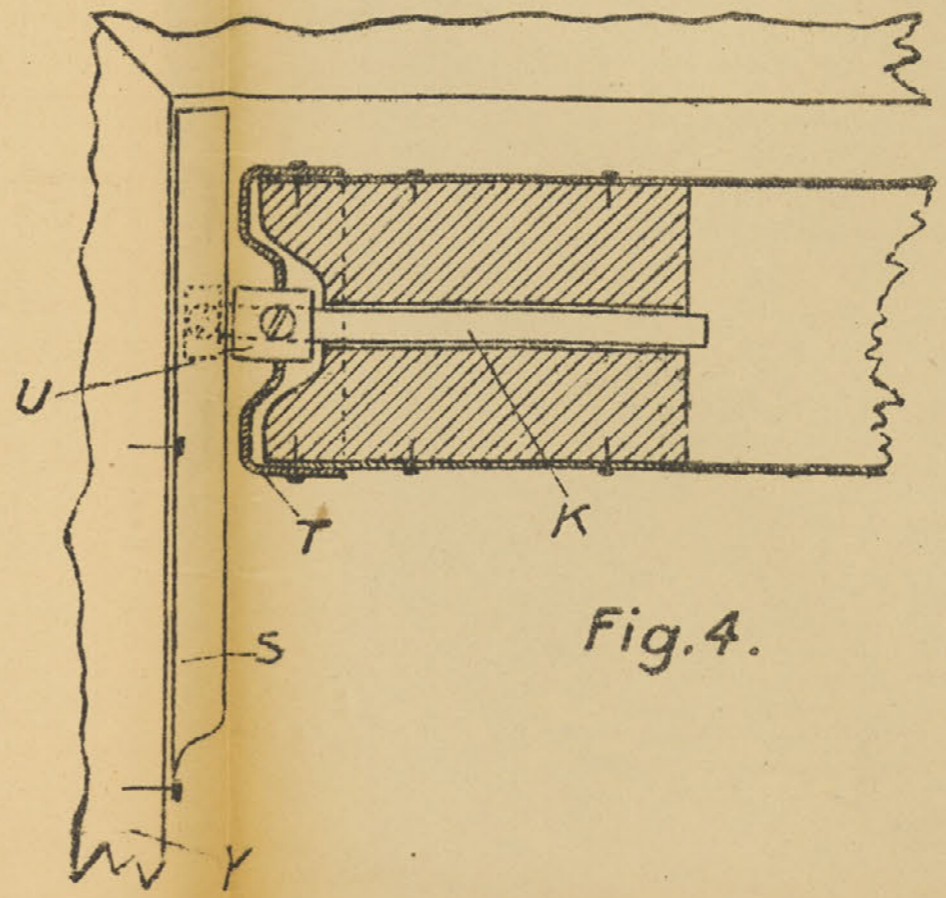
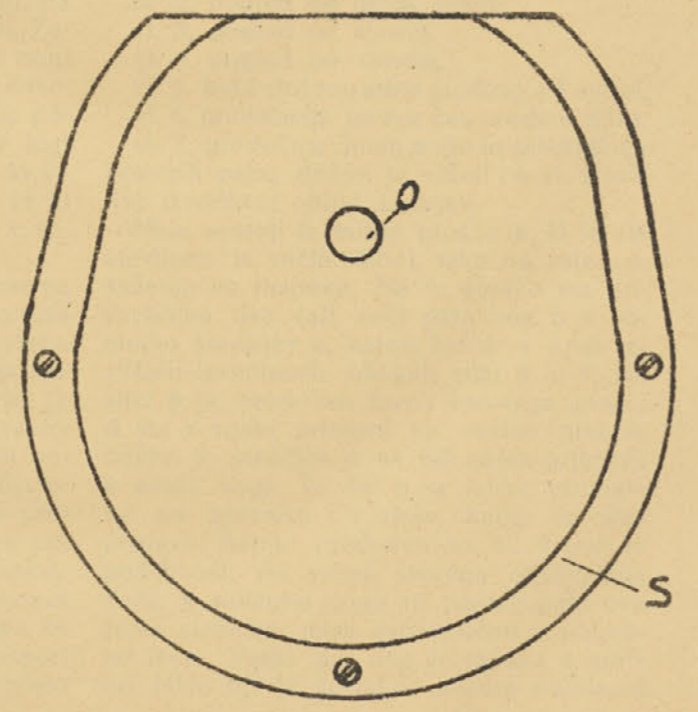

Fig. 4.

